

da se žrtvuju. Tada oni međusobno ispoljavaju nepoštovanje i svaki njihov sukob se pretvara u tešku svađu i uzajamno uništenje.

U Bibliji su zabeležene ove reči: „...*Nisi ni hladan niti vruć! O, kad bi bio hladan ili vruć! Budući da si mlak, i nisi ni hladan ni vruć, ispljunuću te iz Svojih usta*“.

„Hladni“ su oni koji uzimaju energiju, a „vrući“ su oni koji je daju, odnosno aktivne osobe. Oni koji nisu „ni hladni, ni vrući“ su neutralni, ravnodušni i pasivni ljudi. Sa takvim bračnim drugom je neinteresantno i dosadno živeti. Dosada je jedan od razloga raspada porodice.

KAKO SAČUVATI PORODICU

Hristos daje ovakvu zapovest: „*Blaženi su oni koji plaču*“. Mnogi ljudi bukvalno shvataju ove reči: da treba plakati i da će onda će sve biti u redu. U suštini, „oni koji plaču“, koji su „blaženi“, osobe su koje umeju da žrtvuju prošlost, koje umeju da gube.

Ako čovek ispoljava srdžbu i želi da se sveti – njegove oči će biti suve, on neće plakati. Međutim, kada čovek vidi Božju volju u onome što se desilo, on će zaplakati. Ko plače? Onaj koji je slab. Kada čovek vidi Božju volju u svemu, shvata da mu je Bog naneo bol. Takvoj osobi naviru suze na oči i ona nema želje za osvetom, već prihvata ono što se desilo, tj. otpušta od sebe prošlost, žrtvuje je.

Svaka zamerka predstavlja uništenje, gubitak i žrtvu. Kada čovek plače i ne želi da se sveti zbog uvrede koja mu je naneta, znači da preduzima korak ka opraštanju, da umesto prinudne žrtve učini dobrovoljnu. Zapravo, to je korak ka spasenju duše.

Kada čovek ne prihvata ono što se desilo, kada žali zbog prošlosti i ne može da je prevaziđe, tada se u njemu pojavljuje želja za osvetom. To se dešava onda kad ne može da prihvati Božju volju. Čovek koji gubi veru i ne prihvata Božju volju, ne samo što ne prihvata prošlost, već ne može da prihvati ni sadašnjost; on je stoga

razdražljiv i ljut. On ne prihvata ni budućnost, odnosno prepušta se uniniju, pesimizmu i oseća strah.

Kada ljudi gube veru u Boga, deformiše im se karakter i oni postaju pesimistični, razdražljivi, žale za prošlošću, osvetoljubivi su i skloni uniniju. Ove karakterne osobine uništavaju porodicu.

Čovek koji ne veruje u Boga nije zreo za porodični život. Raspad porodice i slabljenje vere se prilično snažno međusobno nadopunjavaju.

Kada čovek ne shvata da ljubav prema Bogu treba da bude na prvom mestu, da on poseduje božanska svojstva po svojoj prirodi, da je potrebno da se razvija i postaje sve više nalik Svevišnjem, da ni u kom slučaju ne treba da se odriče ljubavi – tada njegovo „ja“ postaje primarno. Pritom, to „ja“ više nije ljubav, već dostojanstvo, znanje, osećaj ispravnosti...

Kada se takve osobe sretnu i postanu bračni partneri, među njima otpočinje konkurencija. Svako se bori za svoju duhovnu ili fizičku teritoriju. Svako se bori da bude u pravu i stalno dokazuje da je on lider, da baš njegovo mišljenje mora da bude glavno. Takve osobe nisu u stanju da se potčine, učine ustupak, čak ni u sitnicama. Na kraju krajeva, ta iscrpljujuća borba za liderstvo će istrošiti oba supružnika i dovesti do razvoda. U takvim porodicama je jasno izražen konflikt, pri čemu očevitno odsustvuje jedinstvo.

Potrebno je da supružnici stalno jačaju međusobno jedinstvo. U cilju očuvanja porodičnog jedinstva, potrebno je da poštuju Prvu zapovest, koja kaže: „*Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim razumom svojim*“. U duši mora biti ljubavi.

Kada čovek zaboravlja na Prvu zapovest, kada nije u stanju da sačuva u duši ljubav prema Bogu, bez obzira na spoljašnje okolnosti, tada ljudska ljubav postaje opasna po njega jer se to osećanje neprimetno transformiše u vezanost i strast i počinje da ubija voljenu osobu.

Mržnja prema voljenoj osobi nije toliko opasna kao što je vezanost. Mržnja se može osetiti, od nje se čovek može zaštititi, dok je vrlo teško da se zaštititi od vezanosti. Zbog toga unutrašnja vezanost i poklonstvo ubijaju voljenu osobu mnogo brže nego što to može da učini mržnja. Unutrašnja naklonost se brzo pretvara u mržnju i to se događa zarad spasenja voljene osobe, dok se mržnja pretvara u bolesti, svađe i razvod.

Ukoliko supružnici ne mogu da poštuju Prvu zapovest, biće im izuzetno teško da sačuvaju porodicu. Da bi ispunjavali Prvu zapovest potrebno je da nauče da razmišljaju dijalektički, da nauče da vole ono što im se ne dopada, odnosno da poštuju Hristovu zapovest: „*Volite neprijatelje svoje*“.

Sposobnost da volimo svoje neprijatelje je sposobnost da volimo svog bračnog druga koji se poneo onako kako to od njega nismo očekivali, koji nije bio u pravu i koji nas je povredio, budući da nam je najveći neprijatelj onaj koji nam zadaje najjači bol. A najjači bol nam nanose najbliži ljudi.

Umeće da volimo ono što nam se ne dopada, kao i osobe koje nam se ne dopadaju, odnosno one koji se, kako nam se čini, ponašaju pogrešno u datom trenutku, predstavlja umeće ispravnog sukobljavanja i rešavanja konflikta, umeće da se razvijamo, ne uništavajući ni druge ni sebe.

Potrebno je da naučimo da vidimo Božju volju u svemu i da pritom sačuvamo svoju sopstvenu volju, svoje želje, da ih ne potiskujemo, a da istovremeno shvatimo kako je božanska volja apsolutna. S jedne strane, Hristos je govorio o tome da su čoveku sve vlasi na glavi prebrojane, a s druge strane je učio kako je potrebno imati veru: da će se tad planina pomeriti s mesta; onome koji kuca će se otvoriti; da ne treba zakopavati talant u zemlju, jer će nas Bog zbog toga kazniti.

Hristos je pozivao na razvoj individualnosti, aktivnosti, optimizma, spremnosti da realizujemo svoje želje i ciljeve, odnosno pozivao je na maksimalno ispoljavanje čovekove volje, dok je istovremeno objašnjavao da se iza svega krije božanska volja koja je apsolutna. To i jeste dijalektika, to je hrišćanstvo.

Čovek može da objedini suprotnosti tek onda kada u duši ima ljubavi koja ne zavisi od toga da li ga je neko uvredio ili pohvalio, kada shvata da je Božja volja, koja se nalazi svuda i u svemu, apsolutno blagotvorna.

Čovek iznad svega treba da reaguje na Boga, a tek potom na Njegovu kreaciju. U svakoj situaciji, prvo mora da se pojavi osećaj ljubavi i radosti, a tek potom – reakcija na spoljašnji svet. Kada se taj osećaj učvrsti, tada će čovek moći da objedini suprotnosti, da reši sukobe i na taj način da sačuva porodicu.

Postoji jedna moderna priča koja je prilično poučna. U jednoj porodici muž i žena su se neprekidno svađali, dok su njihovi susedi imali predivne odnose ispunjene međusobnim poštovanjem, te su živeli u miru i skladu.

Jednog dana žena je rekla mužu:

– Idi do suseda i pogledaj kako oni žive, u čemu je tajna njihove porodične sreće.

Muž je otišao do kuće suseda i zavirio kroz prozor. Video je kako je u sobu ušao sused i zakačio kofu koju je žena zaboravila da skloni posle pranja podova. Kofa s vodom se prevrnula i voda se razlila. „Pa, sada će svakako izbiti svađa“ – pomislio je sused što je virio kroz prozor.

Pojavila se žena i obratila se mužu:

– Oprosti, dragi, ja sam kriva što sam ovde ostavila kofu.

Muž se međutim izvinjavao njoj:

– Ti meni oprosti, ja sam kriv – nisam primetio kofu.

Kada se muž vratio kući, žena ga je pitala:

– I? Da li si otkrio tajnu?

– Da, otkrio sam je – odgovorio je. – Sve je vrlo prosto: ti i ja smo uvek ispravni, a oni su uvek oboje krivi.

Šta znači – oboje su krivi? To znači da su priznali svoju grešku. Znači, spremni su da se menjaju, prave kompromis, traže nešto što im je zajedničko, ujedinjuju se. To i jeste jedan od uslova za očuvanje porodice. A kada svaki supružnik pokušava da odbrani svoju ispravnost na račun jedinstva, onda se porodica raspada.

Zašto je tako teško priznati da nismo u pravu? Kada čovek priznaje svoju krivicu, odnosno da nije sasvim u pravu – to znači da je spreman da se promeni, da promeni svoju tačku gledišta. Gordojoj osobi je često lakše da umre nego da se promeni. Kada čovek nije u stanju da se menja, kada je to njemu vrlo teško i bolno, onda mu je lakše da stalno brani svoju ispravnost s penom na